

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Praca z rodziną małego dziecka z zaburzeniami rozwoju [ćwiczenia], PG_00150082						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2029/2030			
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	5	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	10	Liczba punktów ECTS		2.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		zaliczenie			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Agnieszka Skotnicka					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest wyposażenie studenta w wiedzę na temat systemowego funkcjonowania rodziny małego dziecka z niepełnosprawnością bądź z opóźnieniem psychoruchowym oraz przedstawienie możliwych dróg/form/sposobów pracy w triadzie rodzic osoba z niepełnosprawnością intelektualną terapeuta. Studenci będą diagnozować wyzwania i potencjały rozwojowe dzieci z zaburzeniami oraz opracowywać indywidualizowane plany interwencji terapeutycznych. Ponadto rozwijane będą umiejętności komunikacji, a także kształtowane postawy empatii i chęci doskonalenia umiejętności terapeutycznych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1WW.U.2] Potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologii rozwoju, w tym prenatalną; określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością oraz rodzaje niepełnosprawności u dzieci; określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, mózgowe porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci; stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju; planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka; planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych; wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; określać rolę socjalizacji i społeczniania dziecka; stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka; określać rolę wspomagania rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię; planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka, metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) i podstawy języka migowego; określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; określać organizację, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej	E.1WW.U2. analizować psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej, podstawy neuropsychologii, psychologii rozwoju, w tym prenatalną; określać etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; analizować psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; określać czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka, niepełnosprawność i zagrożenie niepełnosprawnością oraz rodzaje niepełnosprawności u dzieci; określać i analizować zaburzenia neurorozwojowe, mózgowe porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; określać i analizować zaburzenia emocji i zachowania u dzieci; stosować psychohigienę, profilaktykę i wczesne rozpoznawanie zaburzeń rozwoju; planować opiekę i pielęgnację wychowującą małego dziecka; planować psychoedukację oraz wsparcie psychopedagogiczne rodziców i opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; planować i realizować treningi umiejętności wychowawczych; wykorzystywać zabawę i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; określać rolę socjalizacji i społeczniania dziecka; stosować psycholingwistykę rozwojową, kształtować rozwój mowy i języka dziecka; określać rolę wspomagania rozwoju intelektualnego, wczesną naukę czytania w normie i patologii, ryzyko dysleksji, jej diagnozę i terapię; planować i stosować metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka, metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC) i podstawy języka migowego; określać rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; analizować organizację opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; określać organizację, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[E.1WW.K.2] jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	E.1WW.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK6] demonstracja umiejętności praktycznych

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1WW.W.2] Zna i rozumie psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej; podstawy neuropsychologii; psychologię rozwoju, w tym prenatalną; etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka; zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenie niepełnosprawnością; rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych, mózgowe porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; problematykę zaburzeń emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzeń rozwoju; zasady opieki i pielęgnacji wychowującej małego dziecka, psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych; rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii; metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; rolę wspomagania rozwoju intelektualnego; metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego; rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;	E.1WW.W2. psychologiczno-pedagogiczne podstawy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wczesnej interwencji terapeutycznej; podstawy neuropsychologii; psychologię rozwoju, w tym prenatalną; etiopatogenezę zaburzeń i nieprawidłowości rozwojowych; psychologię kliniczną i psychopatologię małego dziecka; czynniki rozwoju i środowisko wychowawcze małego dziecka; zagadnienie niepełnosprawności i zagrożenie niepełnosprawnością; rodzaje niepełnosprawności u dzieci i zaburzeń neurorozwojowych, mózgowe porażenie dziecięce, autystyczne spektrum zaburzeń, ADHD i zaburzenia językowe; problematykę zaburzeń emocji i zachowania u dzieci, psychohigieny, profilaktyki i wczesnego rozpoznawania zaburzeń rozwoju; zasady opieki i pielęgnacji wychowującej małego dziecka, psychoedukacji oraz wsparcia psychopedagogicznego rodziców lub opiekunów dziecka z zagrożonym rozwojem; zasady przeprowadzania treningów umiejętności wychowawczych; rolę zabawy i metody aktywizujące w pracy z małym dzieckiem; rolę socjalizacji i uspołeczniania dziecka; psycholingwistykę rozwojową; zagadnienie kształtowania mowy i języka dziecka, wczesnej nauki czytania w normie i patologii, ryzyka dysleksji, w tym jej diagnozy i terapii; metody pedagogiczne we wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka; rolę wspomagania rozwoju intelektualnego; metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); podstawy języka migowego; rolę komputera, mediów i nowych technologii we wspomaganiu rozwoju dziecka; zasady organizacji opieki i wychowania małego dziecka w Polsce; zasady organizacji, modele i standardy wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz wczesnej interwencji terapeutycznej;	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu	Tematyka ćwiczeń:			
	Zapoznanie się z systemową dynamiką w kontekście rodziny małego dziecka:			
	- Analiza potrzeb rozwojowych dziecka i ich wpływ na rodzinę.			
	- Identyfikacja czynników wpływających na rozwój dziecka i otoczenie rodzicielskie.			
	Znajomość norm Prawidłowego Rozwoju Dziecka:			
	- Poznanie etapów rozwoju fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego dzieci.			
	- Identyfikacja kluczowych umiejętności i zdolności dzieci w różnych okresach życia.			
	Nabywanie wiedzy o niepełnosprawności własnego dziecka:			
	- Rozpoznawanie etapów akceptacji i adaptacji rodziców do informacji o niepełnosprawności dziecka.			
	- Zapewnienie wsparcia rodzicom na każdym etapie adaptacji.			
	Wspomaganie kontaktów rodziców dziecka z niepełnosprawnością z instytucjami wspierającymi.			
	Od wsparcia do usamodzielnienia etapy pracy z rodziną w sytuacji kryzysowej.			
	Budowanie współpracy z rodziną dziecka z opóźnieniem psychoruchowym -szanse i zagrożenia.			
	Tworzenie kontraktu z rodzicami.			
	Wymagania wstępne i dodatkowe	Drogi wsparcia rodziny w okresie Wczesnego Wspomagania Rozwoju.		
Budowanie relacji rodzica z dzieckiem z niepełnosprawnością sprzężoną.				
Tworzenie Indywidualnych Planów Pracy:				
- Opracowywanie spersonalizowanych planów interwencji terapeutycznych dla dzieci z różnymi zaburzeniami.				
- Praktyczne ćwiczenia w opracowywaniu planów pracy z rodziną małego dziecka z zaburzeniami w rozwoju.				
Znajomość podstaw psychologii. Znajomość trajektorii radzenia sobie z kryzysem.				
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się		Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
		zaliczenie na ocenę, aktywny udział na zajęciach, wypowiedzianie się na podstawie analizowanych tekstów literatury, wykonanie projektu zaliczeniowego , Obecność 100%	80.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. Głodkowska J., Konieczna, I., Piotrowicz, R., & Walczak, G. (red.), (2017), Interdyscyplinarne konteksty wczesnej interwencji, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Warszawa. 2. Twardowski A., (2014), Nowa koncepcja wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami. <i>Forum Pedagogiczne</i>, 1, 15-33. 3. Deja M., (2018), Rodzina w procesie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. <i>Polityka Społeczna</i>, 45(7), 25-30. 4. Kielin J. (2002), Jak pracować z rodziną dziecka upośledzonego. Gdańsk. 5. Pisula E. (1998). Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju. Warszawa. 6. Aksamić D., Domagała-Zyśk, E., Dońska-Olszko, M., Neroj, E., Piotrowicz, R., & Świeczkowska, K., (2022), Model wczesnego wspomaganie rozwoju skoncentrowany na rodzinie i środowisku: Teraźniejszość i przyszłość. Warszawa. 7. Liberska H., & Matuszewska M., (2012), Modele funkcjonowania rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. <i>Polskie Forum Psychologiczne</i>, XVII(1), 7990. 8. <i>Mapa pomocy rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym cz.II- poradnik dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych</i> (1/2010). 9. Kendall P. C., Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. 10. Al-Khamisy D. (2006), Edukacja przedszkolna a integracja społeczna. Warszawa: Wydawnictwo "Żak". 11. Bleszyński J., (2011), Autyzm a niepełnosprawność intelektualna i opóźnienie w rozwoju. 12. Franczyk A., & Krajewska K., (2016), Program psychostymulacji dzieci w wieku przedszkolnym [w:] "Z deficytami i zaburzeniami rozwoju", wydanie IX. Wydawnictwo Impuls. 13. Pilecki J., (red.), (2002), Usprawnianie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym. Kraków: Wydawnictwo Akademii Pedagogicznej. 14. J.Doroszuk, Rodzina dziecka z niepełnosprawnością. Rekonstrukcja problemowa badań Haliny Borzyszkowskiej, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2018. 15. Stanisława Byra, Monika Parchomiuk, Stygmatyzacja przeniesiona Część 1. Perspektywa rodziców dzieci z niepełnosprawnością i chorobą, Niepełnosprawność. Dyskursy pedagogiki specjalnej Nr 15/2014. 16. Kamińska Reyman J. (1995), Rodzice zagubieni w rzeczywistości, [W:] Heszen-Niejodek I. (red.), Doświadczanie kryzysu szansa rozwoju czy ryzyko zaburzeń?, Wydawnictwo UŚ, Katowice. 17. E. Pisula, Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, Warszawa 1998. 18. Stelter Ż. (2011), Realizacja ról rodzicielskich w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym [W:] Liberska H. (red.), Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym możliwości i ograniczenia rozwoju, Wydawnictwo Difin, Warszawa.
	Uzupełniająca lista lektur	Literatura uzupełniająca - Hołub J., Żeby umarło przede mną. Opowieści matek niepełnosprawnych dzieci, Wyd. Czarne, Wołowiec 2018. - Doroszuk J., Rodzina dziecka z niepełnosprawnością w badaniu etnograficznym, Wyd. Katedra Wydawnictwo Naukowe, Katowice.
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Praca zaliczeniowa: Celem pracy zaliczeniowej jest opracowanie projektu wykonawczego, który będzie skoncentrowany na praktycznych aspektach wspierania rodziny z małym dzieckiem dotkniętym zaburzeniami w rozwoju. Studenci mają za zadanie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną oraz umiejętności praktyczne do opisu konkretnego wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka i jego rodziny. Jednocześnie projekt powinien obejmować precyzyjne zastosowanie właściwych kryteriów diagnostycznych oraz analizę czynników wpływających na funkcjonowanie przypadku, który został poddany analizie w ramach projektu. Projekt pracy: Praca z rodziną małego dziecka z zaburzeniami w rozwoju Charakter pracy jest ustalany ze studentami a) Przeprowadzenie wywiadu z rodziną z dzieckiem z niepełnosprawnością - Na podstawie transkrypcji studenci opracowują projekt wykonawczy. Jeśli studenci nie mają, możliwości przeprowadzenia wywiadu otrzymują opis sytuacji problemowej rodziny z dzieckiem z zaburzeniami w rozwoju, który stanowi punkt wyjścia do dalszych analiz, zmierzając do opracowania projektu wykonawczego.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.